

Reactie Nederlandse Vereniging van gecertificeerde Incasso-ondernemingen (NVI) op de internetconsultatie Implementatiewet richtlijn kredietsevicers en kredietkopers

Woerden, 26 juli 2023

De Nederlandse Vereniging van gecertificeerde Incasso-ondernemingen (NVI, 1989) is de brancheorganisatie van en voor incassobureaus. De leden van de NVI¹ staan voor MVI: Maatschappelijk Verantwoorde Incasso. Zij zijn allemaal Incasso Keurmerk-gecertificeerd en worden gecontroleerd door het onafhankelijke Keurmerkinstituut te Zoetermeer. Hierdoor is de kwaliteit van het incassoproces met een hoge standaard geborgd. Incasso-ondernemingen die het NVI Incasso Keurmerk voeren voldoen aan strenge (kwaliteits)eisen.

De private incassobranche helpt schulden vroeg in de 'schuldenketen' op te lossen. Deze belangrijke rol moet daarom ingevuld worden met oog voor het belang van de schuldeiser én de schuldenaar. Het motto van de NVI is al jaren: *'wie iets koopt, moet daarvoor betalen'*. Gebeurt dat niet of niet meteen, dan helpen onze leden daarbij. Niemand is gebaat bij verdere escalatie zoals dure gerechtelijke procedures of langdurige trajecten van schuldhulpverlening. Wel bij snellere afhandeling, ruimte in het toestaan van een minnelijke betalingsregeling en vooral ook minder kosten en daardoor minder stress, voor schuldenaar én schuldeiser.

De NVI vindt regulering van de incassobranche belangrijk. We hebben steeds bepleit dat er een gelijk speelveld dient te zijn met bijpassende bevoegdheden in het minnelijke traject voor zowel incassobureaus, gerechtsdeurwaarders en incasso-advocaten. Nu met de aanstaande invoering van de Wet kwaliteit incassodienstverlening (Wki) de incassobranche wordt gereguleerd is het des te belangrijker om ervoor te zorgen dat er via de eveneens aanstaande **Implementatiewet richtlijn kredietsevicers en kredietkopers** geen onduidelijkheden kunnen ontstaan over het gelijke speelveld.

We stellen het erg op prijs om via de internetconsultatie te kunnen reageren op het voorliggende wetsvoorstel, dat voor menig incassobureau dat hiermee van doen heeft erg belangrijk is. In het wetsvoorstel is het nodige verwerkt dat onze instemming heeft. Wel vragen we aandacht voor onderstaande onderwerpen die naar onze mening aanscherping, bijstelling of heroverweging behoeven, juist ten aanzien van incasso-organisaties.

Namens het bestuur van de NVI,
Connie Maathuis, voorzitter/directeur

(Onze reactie is digitaal ingediend en daardoor niet ondertekend)

¹ Per juli 2023 heeft de NVI 26 leden en 1 geassocieerd lid en een gezamenlijk geschat marktaandeel van 65% van de incassomarkt

Onduidelijkheid vergunningplicht incassobureaus

Als gesteld in de memorie van toelichting (pag. 5) kan een kredietservicer activiteiten uitbesteden aan een derde (de zogenoemde kredietservicingsaanbieder) die individuele kredietservicingsactiviteiten, zoals het innen en invorderen of het beheren van klachten, voor de kredietservicer verrichten.

Van de kredietservicingsaanbieder wordt gesteld dat deze niet vergunningplichtig is, maar zich wel moet houden aan de relevante bepalingen van de richtlijn. De toezichthouder kan hem zelfstandig aanspreken, naast het feit dat de kredietservicer te allen tijde verantwoordelijk blijft voor de uitbestede activiteiten. Dit laatste staat buiten kijf. Toch valt er met een kritisch oog naar de uitleg te kijken over wie als kredietservicer wordt gezien. *'Kredietservicers zijn partijen die in de uitoefening van een beroep of bedrijf niet-renderende kredietovereenkomsten namens een kredietkoper beheren en de nakoming ervan afdwingen, waarbij tevens één of meer kredietservicingsactiviteiten worden verricht'*. Vervolgens staan in de opsomming welke activiteiten daaronder vallen zoals 'het innen en invorderen van verschuldigde betalingen van de kredietnemer'. Bij uitstek is het innen van gelden tot core-activiteit van incassobureaus te bestempelen. En daaruit volgt de verwarring. Zou het dan toch kunnen zijn dat een incassobureau als kredietservicer wordt gezien? En daarmee alsnog vergunningplichtig wordt? In de toelichting verderop in de memorie wordt op pagina 12 de onduidelijkheid nog eens benadrukt, namelijk dat er ook bemiddelaars zijn die als servicer optreden. Dat kunnen ook incassobureaus zijn. De memorie geeft niet de benodigde onomwonden uitleg over de vergunningplicht. Het komt ons voor dat uitdrukkelijk dient te worden vermeld dat incasso-organisaties niet worden gezien als kredietservicer en hen daarmee geen vergunningplicht wordt opgelegd.

Consequenties naast elkaar bestaande vergunningen

De (financiële) consequenties die de aanstaande nieuwe wetgeving met zich brengt voor incassobureaus – mochten zij vergunningplichtig zijn in de zin van het wetsvoorstel - zijn aanzienlijk. Immers dienen incassobureaus vanaf 1 januari 2024 een vergunning aan te vragen conform de Wki (Wet kwaliteit incassodienstverlening) met de daarbij behorende kosten. Menigeen heeft ten behoeve van de inning van consumptieve kredieten een AFM-(bemiddelings)vergunning, waarvoor de kosten ook niet onaanzienlijk zijn. Met het nu voorliggende wetsvoorstel komt daar dus mogelijk vergunning nummer drie bij. Heeft de wetgever nagedacht over de (financiële) consequenties hiervan? In een branche waarin de vaak dunne marges steeds meer onder druk komen te staan, wordt in toenemende mate door verplichte vergunningen steeds meer aan het uit de markt werken van incasso-organisaties bijgedragen. Terwijl juist de minnelijke werkzaamheden door incassobureaus helpen om de (vaak zeer hoge) proces- en beslagkosten te voorkomen. Zij hebben geen verborgen agenda of dubbele pet en zorgen ervoor dat richting consumenten de gang naar een gerechtelijk of zelfs executietraject zo minimaal mogelijk wordt gemaakt. Weliswaar is op pagina 8 vanwege de samenloop met de Wki betoogd dat kredietservicers zijn uitgezonderd van de Wki, maar dat is de andere kant op geredeneerd: voor incassobureaus die een breed spectrum werkzaamheden aanbieden wordt de overlap immers niet weggehaald en zijn er dan nog steeds drie vergunningen naast elkaar nodig.

Uitsluiting gerechtsdeurwaarder

In artikel 2 zesde lid vanuit de EU-regeling is een lidstaatoptie overgenomen met betrekking tot advocaten, notarissen en gerechtsdeurwaarders; zij zijn uitgesloten van de richtlijn. Daarbij geldt voor laatstgenoemde dat deze *'enkel is uitgezonderd voor zover het een gerechtelijke procedure betreft. Voor het minnelijke traject, waarbij bijvoorbeeld onderhandeld wordt over betaaltermijnen, geldt dat dit wel onder de reikwijdte van het voorstel kan vallen.'*

Dit schept verwarring. De vrijstelling wordt in art. 2:64^e in het voorstel verleend, omdat voor oa gerechtsdeurwaarders een bestaand eigen regelgevend kader bestaat en om te voorkomen dat zij voor dit onderdeel ook onder het toezicht van de AFM komen te staan.

Gerechtsdeurwaarders voeren echter ook minnelijke werkzaamheden uit, waarop die kaders minder scherp toezien. Zoals in de toelichting staat vermeld zou het minnelijke traject wél onder de reikwijdte van het voorstel kunnen vallen. Nergens wordt echter verder ingegaan op hoe dit moet worden gelezen en geïnterpreteerd. Welke consequenties heeft dit? Een uitgebreidere toelichting hierop is noodzakelijk.

Derdengeldenrekeningen

Kredietsevicers wordt toegestaan om geldmiddelen aan te houden voor de kredietkoper, mits dit geschiedt via afgescheiden rekeningen, zogenaamde derdengeldenrekeningen. Deze speciale bankrekeningen zorgen ervoor dat bij een eventuele insolventie van de kredietsevicer de geldmiddelen zijn veiliggesteld omdat ze buiten de failliete boedel vallen. Daarmee zijn er geen risico's voor de kredietnemer, aldus de MvT.

Het is een gegeven dat het zeer lastig, zo niet onmogelijk is om bij een bank een derdengeldenrekening te openen, tenzij de desbetreffende organisatie een notaris, advocaat of gerechtsdeurwaarder is. In de op hen van toepassing zijnde respectieve wetten is het gebruik van derdengeldenrekeningen verplicht gesteld, in tegenstelling tot voor incassobureaus. Het is te betreuren dat de wetgever er in de Wki niet voor heeft gekozen om ook een verplichte derdengeldenrekening voor alle incassobureaus op te leggen.

De nadrukkelijke vermelding in de toelichting dat incassobureaus, of zij nu wel of geen vergunning dienen aan te vragen als in het voorstel, een derdengeldenrekening kunnen afdwingen bij een bank is noodzakelijk.

Servicing voor 30 december 2023

Als wij de toelichting goed interpreteren dan behoeven (incasso)organisaties die reeds voor 30 december 2023 niet-renderende kredietovereenkomsten serviceren en nadien geen nieuwe overeenkomsten aangaan, geen vergunning aan te vragen. Het komt de duidelijkheid ten goede dit dan ook als zodanig te verwoorden in de memorie van toelichting.

Communicatie

In art. 4:81c wordt gesproken over de communicatie jegens de kredietnemer die als vanzelfsprekend niet misleidend, onduidelijk of onjuist mag zijn. Ook mag geen sprake zijn van intimidatie, dwang of ongepaste beïnvloeding. We onderschrijven dit van harte. Wel valt op dat nergens de wijze waarop met de kredietnemer dient te worden gecommuniceerd, wordt vastgelegd. Wij gaan ervan uit dat alle hedendaagse communicatiemiddelen, waaronder elektronische, kunnen worden toegepast.

BRP-bevraging

Als het gaat om communicatie blijft het noodzakelijk om de kredietnemer te allen tijde op dienst correcte adres te kunnen aanschrijven. Juist omdat kredietsevicers en kredietsevicingaanbieders de kredietnemer moeten informeren over de nodige onderwerpen. Zoals bekend is het voor incassobureaus tot op heden niet mogelijk om een bevraging te kunnen doen in de BRP (Basisregistratie Personen).

In de aanstaande Wki heeft de wetgever het niet aangedurfd om de toegang tot een (beperkt) deel van de basisregistratie te realiseren. De noodzaak om deze stap wel te nemen ligt ook in dit wetsvoorstel voor. Juist om te zorgen voor adequate, correcte correspondentie op het juiste adres waarmee kan worden bijgedragen aan het voorkomen van olopende schulden en kosten vanaf het ontstaan van betalingsachterstanden.

We geven wederom in overweging om toegang tot de BRP te realiseren, in de wetenschap dat op incassobureaus met ingang van 1 januari 2024 via de Wki een transparant, onafhankelijk en doordacht stelsel van toezicht van toepassing is. Daarmee kan de vrees voor oneigenlijk gebruik van (beperkt) inzagerecht in de BRP worden weggenomen.

Tot slot

Indien er naar aanleiding van het bovenstaande vragen zijn, is de NVI altijd bereid om een nadere toelichting te geven. Voor de goede orde geven wij mee dat onze reactie openbaar mag worden gemaakt.
